

Protocol medicijnverstrekking en medische handelingen

Besluitvormingstraject				
<i>Geactualiseerd</i>	21-09-2026			
<i>Toelichting</i>	Dit protocol beschrijft hoe binnen CNS Ede wordt gehandeld wanneer een leerling op school ziek wordt, medicatie nodig heeft of sprake is van een medische noodsituatie. Uitgangspunt is dat medewerkers in principe geen medicatie verstrekken en geen medische handelingen uitvoeren, behalve wanneer hierover in een uitzonderlijke situatie zorgvuldig en schriftelijk afspraken zijn gemaakt.			
	DT	GMR	RvT	CvB
<i>Vergaderdatum</i>	28-05-2026	16-09-2026		21-09-2026
<i>Besluitvorming</i>	K/Feedback	I	N.v.t.	VS

VS = Vaststelling I = Instemming A = Advies K = ter kennisneming

Inleiding

Medewerkers van CNS Ede worden op school regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van bijvoorbeeld een insectenbeet. Deze is meestal met eenvoudige middelen te verhelpen. Daarnaast krijgen medewerkers in toenemende mate het verzoek van ouder(s)/verzorger(s) om hun kind(eren) door de arts voorgeschreven medicatie toe te dienen, denk bijvoorbeeld aan gedrag regulerende medicatie, of andere dagelijkse pilinames. Ook wordt er (in sommige gevallen) door ouder(s)/verzorger(s) werkelijk medisch handelen van leerkrachten verwacht, zoals het geven van sondevoeding, het toedienen van een injectie, het prikken van bloedsuiker, een pufje voor astma etcetera. Met het oog op de gezondheid van leerlingen is het van groot belang dat er in alle situaties zorgvuldig gehandeld wordt.

Het uitvoeren van medische handelingen op school brengt risico's met zich mee, ook op juridisch gebied. Het is van belang dat er in deze situaties gehandeld wordt volgens dit vooraf afgesproken protocol.

Met dit protocol bieden we aan alle medewerkers en ouder(s)/verzorger(s) die bij de school betrokken zijn duidelijkheid over het handelen in medische situaties. Voor de leesbaarheid van het protocol wordt hierna gesproken over ouders wanneer er ouder(s) en/of verzorger(s) bedoeld worden. Ook wordt gekozen voor de mannelijke vorm; waar hij/hem staat, kan anders worden gelezen. Onder de medewerker wordt elke medewerker van een basisschool verstaan.

Op school zijn drie situaties te onderscheiden:

1. De leerling wordt ziek op school
2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek
3. Medische handelingen

NB. Dit protocol voorziet in richtlijnen waarbij voor alle betrokken partijen de beste voorwaarden worden georganiseerd, maar in de praktijk zal bij spoedeisende gevallen altijd een afweging tussen protocollaire en pragmatische zaken moeten plaatsvinden.

Inhoud

Inleiding.....	1
Wettelijke regels en aansprakelijkheid	3
De leerling wordt ziek op school.....	4
Procedure ziek naar huis	5
Het verstrekken van medicijnen op verzoek	5
Medische handelingen.....	7
Noodsituaties	8
Hoe te handelen in een noodsituatie.....	9
Gebruik van de epiPen	9
Handelen hypo of hyper (diabetes)	10
Bijlagen.....	11
Bijlage 1: Toestemmingsformulier verstrekken van medicijnen op verzoek.....	12
Bijlage 2: Toestemmingsformulier uitvoeren van medische handelingen bij noodsituaties	13
Bijlage 3: Stappenplan bij een allergische reactie noodsituatie	14
Bijlage 4: Leerlingen met diabetes	15

Wettelijke regels en aansprakelijkheid

De Wet BIG (Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) geeft regels voor beroepen in de gezondheidszorg en biedt personen bescherming tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen. Het BIG-register is een onderdeel van de Wet BIG. BIG-handelingen zijn handelingen die risicovol zijn, zoals het geven van injecties en het toedienen van sondevoeding. Deze mogen slechts worden uitgevoerd door artsen en door verpleegkundigen die hiervoor een bekwaamheidsverklaring moeten hebben. Met het delegeren van het verrichten van deze handelingen aan medewerkers in het onderwijs, moet met grote zorgvuldigheid worden omgegaan.

CNS Ede heeft ervoor gekozen om medische handelingen **niet** door medewerkers te laten uitvoeren.

Waar het gaat om levensreddende handelingen zijn de schooleigen BHV'ers opgeleid om te handelen. In het geval van een noodsituatie als gevolg van een acute allergie of shock, worden er (waar mogelijk) individuele afspraken gemaakt tussen schoolleiding, ouders en een aantal specifieke medewerkers, die hier vrijwillig voor kiezen. Over het verzekeren van het risico dat deze medewerkers lopen, moet dan een besluit genomen worden. Meer informatie hierover is opgenomen in [het hoofdstuk Noodsituaties](#).

LET OP! Het volgen van de werkwijze van dit protocol sluit niet uit dat een medewerker civielrechtelijk aansprakelijk gesteld en vervolgd zou kunnen worden voor het (foutief) verrichten van medische handelingen. Zelfs als ouders de medewerker toestemming hebben gegeven tot het uitvoeren van medische handelingen bij hun kind kan de werknemer verantwoordelijk worden gesteld voor zijn acties, als het fout gaat.

De leerling wordt ziek op school

Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt hij of zij tijdens de schooluren pijn of wordt ziek. Uitgangspunt is dat er geen medicijnen (dus ook geen drogistenmedicijnen) worden verstrekt en dat een leerling die ziek is geworden naar huis moet.

Procedure ziek naar huis

- Zorg dat tijdens het organiseren van opvang van de zieke leerling, hij niet alleen blijft;
- Neem contact op met ouders (of het aangegeven waarschuwingsadres), zodat die weten dat de leerling ziek is geworden en overleg wat er moet gebeuren. Er zijn verschillende mogelijkheden:
 - Er komt iemand naar de school of er is iemand thuis om de leerling op te vangen.
 - Als er niemand te bereiken is, zal de leerkracht de situatie moeten inschatten: kan het kind op school blijven of moet er een arts geraadpleegd worden. Dit wordt gedaan in overleg met directie en/of BHV'ers. Bij twijfel: raadpleeg een arts;
- Als de inschatting voor medische zorg dusdanig is dat een arts oordeel vereist is, bel dan met een huisarts of huisartsenpost in de buurt en als die niet bereikbaar zijn met 112 over hoe verder te handelen en de schoolleiding wordt geïnformeerd;
- Indien de leerling in staat is om zelf naar huis te gaan en de ouders daar telefonisch toestemming voor geven, bevestigen zij dit vervolgens via Parro of via de e-mail. Als de bevestiging binnen is dan kan de leerling naar huis.

In sommige situaties zal de leraar constateren dat het kind gebaat is bij een eenvoudig middel. Vanuit school worden alleen uitwendige middelen gebruikt, zoals pleisters, jodium, anti-insectenzalf, anti-blauwe plekkenzalf, enzovoorts. Vanuit school wordt voor inwendig gebruik alleen eenvoudige pijnstillers, zoals paracetamol (in de juiste dosering) verstrekt. Ouders geven hiervoor bij inschrijving toestemming in het ouderportaal van Parro. Jaarlijks worden ouders er door school op geattendeerd de gegevens in het ouderportaal van Parro te controleren en aan te passen waar nodig. De school moet altijd goedkeuring geven als het gaat om een aanvraag van medicijnverstrekking of medisch handelen.

Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan gedrag regulerende medicatie, pufjes voor astma, antibiotica of zetpillen bij toevallen (bv. epilepsie). Het verstrekken van medicijnen is verantwoordelijk werk en dient niet lichtzinnig te worden gedaan. Daarom heeft stichting CNS Ede besloten (in principe) geen medicatie te verstrekken aan leerlingen.

Medewerkers van Stichting CNS Ede verstrekken (in principe) **geen** medicatie aan leerlingen.

Wanneer een ouder een medewerker toch verzoekt tot het verstrekken van medicijnen, zijn medewerkers op geen enkele manier verplicht om medicatie te verstrekken. In **zeer uitzonderlijke situaties** kan hiervan afgeweken worden, ouders zijn dan verplicht om het [Toestemmingsformulier Verstrekken van medicijnen op verzoek](#) (bijlage 1) in te vullen en te tekenen, ook dan blijft gelden dat medewerkers het aanbieden van medicijnen mogen weigeren.

Bij het ondertekenen door de ouders van dit formulier erkennen zij dat de medewerker **niet** aansprakelijk gesteld kan worden als een kind weigert de medicijnen in te nemen, er iets fout gaat bij de toediening of anderszins iets niet verloopt volgens verwachting, medewerkers van CNS Ede zijn immers geen medische professionals. Echter, het invullen en ondertekenen van het formulier vrijwaart nooit verkeerd handelen van een medewerker en de consequenties daarvan. Met dit protocol zorgt de school er met name voor dat zij alles in het werk heeft gesteld om zo zorgvuldig mogelijk te handelen.

Verantwoordelijkheid ouders:

- Het op tijd verstrekken van het medicijn aan de school en in de gaten houden van de houdbaarheid van de medicijnen (bij het verlopen van de houdbaarheid nieuwe medicijnen verstrekken aan de school);
- Het medicijn wordt in de originele verpakking overhandigd aan de medewerker, de naam van de leerling is hierop duidelijk zichtbaar;
- Op de verpakking of in de toelichting van ouders wordt aangegeven hoelang het medicijn gebruikt dient te worden;
- Wanneer het een nieuw medicijn betreft, hebben ouders dit eerst thuis gebruikt.

Verantwoordelijkheid medewerker:

- Het verstrekken van het medicijn aan de leerling, de leerling neemt dit medicijn vervolgens zelfstandig in;
- Het controleren van de dosering op de verpakking;
- Het medicijn in de originele verpakking ontvangen en houden;
- Het medicijn op een plek bewaren waar andere leerlingen niet bij kunnen;
- Het voor handen zijn van de gegevens van ouder(s)/verzorger(s), de huisarts en de naam van het medicijn (in ParnasSys);
- Het op de hoogte stellen van de medicatieverstrekking van minimaal één andere collega;
- Het inlichten van BHV'ers. Zij moeten weten welke leerlingen medicijnen gebruiken en waar deze bewaard worden (bij voorkeur bij iedereen op dezelfde plek in het lokaal);
- Het bellen en informeren van ouders bij het weigeren van het innemen van de medicatie door de leerling. Ouder(s)/verzorger(s) worden verzocht om naar school te komen om de medicatie zelf toe te dienen of de leerling af te melden en ziek mee naar huis te nemen.

Mocht de situatie zich voordoen dat een leerling niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van het medicijn, dan moet direct contact gezocht worden met de BHV'er, ouder(s)/verzorger(s) en/of de 112 gebeld worden.

Medische handelingen

Medewerkers van Stichting CNS Ede doen (in principe) **geen** medische handelingen.

CNS Ede volgt onderstaande uitgangspunten:

1. Op school worden geen medische handelingen verricht door medewerkers van CNS Ede;
2. Voor leerlingen waarbij het noodzakelijk is om in een acute situatie onmiddellijk een levensreddende spuit toe te dienen (notenallergie, bijensteken etc.), wordt het [Toestemmingsformulier Uitvoer van medische handelingen](#) (bijlage 2) ingevuld door ouders en schoolleiding om de zorg hieromtrent te organiseren. Op dit formulier staan de plichten van ouders en school omschreven en daar tekenen zij beiden voor.

Verantwoordelijkheden ouders:

- Contact opnemen met de thuiszorg, zodat de thuiszorg (of een andere bevoegde professional) de medicatie op school kan verstrekken.
- Het afsprakenformulier omtrent de medicatieverstrekking invullen en ondertekenen.
- School direct op de hoogte stellen bij wijzigingen van de afspraken.
- Ervoor zorgen dat de thuiszorg beschikt over voldoende medicijnen met geldige vervaldatum in oorspronkelijke verpakking (met etiket, voorschrift en de naam van het kind)
- In overleg met de school vastleggen wat de handelingswijze is, indien degene die de medicatie toedient, afwezig is.
- Regelen (indien nodig) dat de medicatie toegediend wordt op een schoolexcursie, - uitje of – kamp en tijdig met de groepsleerkracht bespreken hoe dit geregeld wordt.

Verantwoordelijkheden school:

- De directie van de school is de enige die toestemming kan geven voor medische handelingen die niet BIG-geregistreerd zijn op school door een medewerker. Hetgeen beschreven is in het hoofdstuk 'Het verstrekken van medicijnen op verzoek' geldt hier ook.
- Wanneer de direct verantwoordelijke leerkracht de epiPen niet wil toedienen dan moeten afspraken gemaakt worden of wie dit wel doet in noodgevallen.

Als de medewerker onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts een medische handeling verricht, is hij niet alleen civielrechtelijk, maar ook strafrechtelijk aansprakelijk.

Noodsituaties

Een noodsituatie is een situatie waarin één of meerdere personen in nood verkeren waarbij er een groot risico bestaat op een foute afloop: overlijden of ernstige gezondheidsschade. Medewerkers dienen dan te handelen naar beste weten en kunnen om de schade of foute afloop te voorkomen dan wel te beperken. Dit is een plicht van elke burger en is vastgelegd in het burgerlijk wetboek.

Het toedienen van een epiPen bij een allergische reactie is in het algemeen niet te voorspellen of te verwachten en geldt dus als een noodsituatie.

Ook het handelen bij een hyper of hypo bij leerlingen met diabetes geldt als een noodsituatie.

Hoe te handelen in een noodsituatie

- Laat het kind nooit alleen en probeer zelf rustig te blijven
- Observeer het kind goed en probeer het gerust te stellen
- Waarschuw een volwassene of laat één van de andere leerlingen een volwassene ophalen. Instrueer de leerling wat hij of zij tegen de volwassene moet zeggen
- Bel direct de huisarts en/of de specialist van het kind
- Bij een ernstige situatie bel direct 112
- Geef door naar aanleiding van welk medicijn of medische handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt)
- Zorg ervoor dat alle relevante gegevens bij de hand zijn, zorg ervoor dat de instructiekaart van het kind gehaald wordt.
- Bel de ouders/verzorgers, bij geen gehoor het noodcontactnummer
 - o Leg duidelijk uit wat er gebeurd is
 - o Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd
 - o In geval van opname: geef door naar welk ziekenhuis het kind is gegaan

Gebruik van de epiPen

Met de toename van allergieën is er ook een toename in de verzoeken van ouders/verzorgers aan school een epiPen te gebruiken. Een kind met een ernstige allergie kan een levensbedreigende allergische reactie krijgen na contact met een allergeen. Het gevaar van een allergische reactie is een snelle zwelling van slijmvliezen in de luchtwegen waardoor het risico op verstikking ontstaat. In deze situatie is er sprake van een combinatie van:

- Het kind wordt ziek op school;
- Toediening van medicatie is nodig;
- De toediening middels de epiPen is een medische handeling, omdat het een injectie is;
- Er is sprake van een noodsituatie.

Het bijzondere in deze situatie is dat de gevraagde medische handeling geen terugkerende handeling is, maar een sporadisch voorkomende handeling die relatief eenvoudig is. De injectie met de epiPen dient een lage dosis adrenaline toe die de ernst van de allergische reactie tegengaat en zo kan voorkomen dat het kind stikt. Naast het gebruik van de epiPen **moet** ook altijd de ambulance worden gewaarschuwd.

Het gebruik van de epiPen is vrij eenvoudig. De gebruiksaanwijzing dient bijgesloten te zijn in de epipenetui van de leerling en/of in de klassenmap van de leerkracht bij dit protocol. Het gebruik van de epiPen is niet heel kritisch. Alhoewel bedoeld voor ernstige allergische reacties met risico op verstikking, is het niet erg als de epiPen wordt gebruikt bij een minder ernstige reactie. Het kind zal er geen blijvende nadelige gevolgen van ondervinden en zodra ambulancepersoneel ter plaatse komt, kunnen zij het kind verder verzorgen. In [Stappenplan bij een allergische reactie noodsituatie](#) (bijlage 3) staat beschreven hoe in een situatie van een allergische reactie te handelen.

Handelen hypo of hyper (diabetes)

Leerlingen met diabetes hebben recht op regulier onderwijs en daarom zijn scholen verplicht te onderzoeken welke ondersteuning een leerling nodig heeft en deze dan ook te bieden. Het dagelijks toedienen van insuline is medisch handelen en daarom is een medewerker van CNS Ede op geen enkele manier verplicht om deze handeling uit te voeren (zie Hoofdstukken [Het verstrekken van medicijnen op verzoek](#) en [Medische handelingen](#)).

Wanneer een leerling met diabetes een hyper of een hypo heeft, geldt dit als een noodsituatie en wordt van medewerkers van school verwacht dat zij handelen. Zie [Leerlingen met diabetes](#) (bijlage 4)

Wanneer een leerling een hyper heeft, betekent dit dat de glucosewaarde te hoog is. Het is van belang dat de leerling dan insuline toegediend krijgt.

Wanneer een leerling een hypo heeft, betekent dit dat de glucosewaarde te laag is. Het is van belang dat de leerling dan suiker toegediend krijgt. De klachten bij een hypo zijn heftiger en als de leerling niet op tijd glucose binnenkrijgt, kan hij in ernstige gevallen bewusteloos raken.

Het is van belang dat ouders en school elk schooljaar opnieuw met elkaar in gesprek gaan over hoe te handelen bij een hyper en een hypo.

Bijlagen

Bijlage 1: Toestemmingsformulier verstrekken van medicijnen op verzoek

Dit toestemmingsformulier wordt ingevuld als het kind medicijn(en) nodig heeft tijdens het verblijf op school én de school bereid is om het medicijn toe te dienen. De ouder(s)/verzorger(s) geven hiermee toestemming om het medicijn te verstrekken en erkennen dat de medewerker **niet** aansprakelijk gesteld kan worden als een kind weigert het medicijnen in te nemen. Mocht een kind weigeren het medicijn in te nemen, dan worden ouder(s)/verzorger(s) gebeld om het medicijn zelf toe te komen dienen of het kind ziek mee naar huis te nemen.

LET OP! Medewerkers van CNS Ede zijn geen medische professionals.

Dit formulier moet jaarlijks gecontroleerd worden op juistheid.

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:	
LEERLING	
Naam leerling	
Geboortedatum	
Aandoening / ziekte waarvoor medicijn(en) noodzakelijk zijn	
AANDOENING/ ZIEKTE	
Naam	
Omschrijving	
MEDICIJN(EN)	
Medicijn 1	
Medicijn 2	
Medicijn 3	

Ondergetekende, ouder(s)/verzorger(s) van het kind, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde medewerker die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen.

Akkoordverklaring			
Naam			
Relatie tot leerling			
Plaats		Datum	
Handtekening			

Handtekening schooldirecteur			
Medicijninstructie			
INSTRUCTIE DOOR			
Naam			
Functie			
Instelling/organisatie			
GEÏNSTRUEERD AAN			
Naam			
Functie			
School			
Plaats		Datum	

Bijlage 2: Toestemmingsformulier uitvoeren van medische handelingen bij noodsituaties

Dit formulier moet jaarlijks gecontroleerd worden op juistheid.

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van medische handelingen bij noodsituaties op school bij:

LEERLING

Naam leerling	
Geboortedatum	

Instructie medische handeling

Noodsituatie

INSTRUCTIE DOOR

Naam			
Functie			
Instelling / organisatie			
GEÏNSTRUEERD AAN			
Naam			
Functie			
Naam			
Functie			
School			
Plaats		Datum	

Akkoordverklaring

Naam			
Relatie tot leerling			
Plaats		Datum	
Handtekening			

Bijlage 3: Stappenplan bij een allergische reactie noodsituatie

In het geval van een anafylactische shock moet er snel gehandeld worden. Als de leerling een adrenaline injectiespuit bij zich heeft, dan dient deze gelijk toegediend te worden. Er is geen tijd om een persoon/collega erbij te halen, maar de dichtstbijzijnde volwassene moet deze injectie geven! Hierna moet er 112 gebeld worden. Zelfs na het gebruik van de injectiepen is het gevaar nog niet geweken. De spuit zorgt in sommige gevallen alleen voor een vertraging en kan er later nog een heftige reactie volgen.

Stappenplan bij een allergische reactie

1. Kijk naar de symptomen en bespreek (indien mogelijk) met de leerling hoe die zich voelt.
2. Handel volgens de persoonlijke medische kaart van de leerling (in ParnasSys).
3. Observeer goed! Neemt de allergische reactie niet af of reageert het kind niet goed op de eerste handelingen. Is er sprake van benauwdheid, shock of bewusteloosheid?
4. Geef onmiddellijk een adrenaline injectie en bel 112! Is er geen adrenalinespuit beschikbaar, dan meteen 112 bellen.
5. Blijf bij de leerling tot de ambulance is gearriveerd en laat een ander de ouders bellen!

TOEDIENING EPIPEN®		NA TOEDIENING EPIPEN®	
1. Verwijder de blauwe veiligheidsdop van de EpiPen®	2. Stoot het oranje uiteinde van de EpiPen® in één beweging stevig tegen het dijbeen. Je hoort dan een klik. Houd dit vast voor 10 seconden.	3. Verwijder de EpiPen® en wrijf de plek 10 seconden.	4. Bel 112 en meld een geval van anafylaxie. Dien een 2 ^e EpiPen® toe als de klachten binnen 5-15 minuten niet zijn verminderd.
			

Bijlage 4: Leerlingen met diabetes

Wanneer een leerling met diabetes wordt aangemeld bij een CNS basisschool, heeft de school zorgplicht. De school is verplicht te onderzoeken hoe de zorg voor een leerling goed vormgegeven kan worden. De school is niet verplicht medicatie te verstrekken en medische handelingen te verrichten, maar is wel verplicht te onderzoeken hoe zij kunnen zorgen dat de zorg beschikbaar is.

Bespreek met ouders:

- Wat er van de ouders en leerkracht verwacht wordt
- Als het kind vanwege de suiker zich niet goed voelt kan het niet alleen naar huis worden gestuurd
- Wie er bereikbaar is in geval van nood
- Wie de insuline toedient
- Hoe om te gaan met traktaties, schoolreisje, uitjes en andere bijzondere dagen in een schooljaar.
- Leerlingen met diabetes mogen een aanvraag doen voor verlenging van toetsen, vanwege eventuele stress die schommelingen op de bloedglucose kan veroorzaken.

Let op!

Een hypo zorgt veel sneller voor ernstige klachten dan een hyper. Wanneer een leerling een glucosewaarde onder 4 mmol/l heeft, moet er direct actie ondernomen worden.